СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 118. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 20-го червня 1944. No. 118. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, June 20, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

РЕПУБЛИКАНСЬКІ ПРОВІДНИКИ ВЖЕ ЗІЗДЯТЬСЯ НА КОНВЕНЦІЮ

ШІКАГО. — Хоч краєва конвенція Републиканської Партії має розпочатися щойно в понеділок, 26. липня, то провідні сили партії вже прибувають до Шікаґа. Перед усіми іншими делеґатами прибули особисті прихильники провідних кандидатів на уряд президента Злучених Держав при осінніх виборах в біжучому році. Досі є два кандидати, які переконують своїх противників, що вони мають запевнену більшість делеґатів. Першим є нюйорський губернатор Тамес Е. Дюї, другим губернатор стейту Огайо, Брикер. Прихильники Дюїя йдуть так далеко в своїх сподіваннях, що запевнюють публику, що він буде номінований кандидатом на загальне домагання.

1,000,000 ВІДВІДАЛО ВИСТАВУ ЗБРОЇ.

НЮ ЙОРК. — Не зважаючи на велику спеку, яка запанувала в неділю 18. червня в околиці Ню Йорку, різні організації вели посилену кампанію за Пяту Воєнну Позичку. До агітаційних цілей служить теж вистава воєнної зброї в Сентрал Парку в Ню Йорку. У неділю відвідало її 1,000,000 людей, які при цій нагоді закуповували воєнні бонди. Вісти, які наспіли з головних стейтових осередків продажу бондів виказують, що кожного дня продають бондів на $750,000 більше, ніж у часі акції за Четверту Позичку.

СІО ОБВИНУВАЧУЄ УРЯДОВУ АҐЕНЦІЮ ЗА РОБІТНИЧІ НЕСПОКОЇ.

ВАШИНҐТОН. — Екзекутивна Рада Конгресу Промислових Організацій (СІО) проголосила свій погляд, що у зростаючих неспокоях серед робітників винна Воєнна Робітнича Рада. Ця рада, на думку екзекутиви [illegible] урядовців СІО, не вміє полагоджувати [illegible]. З цього користають підприємці [illegible] страйків та забурень, щоб серед [illegible] осягнути свої цілі.

ЖЕРТВИ ТОРНАДА В САВТ ДАКОТІ.

ВОТЕРТАВН (Савт Дакота). — У торнаді, який шалів цілу ніч, в південній частині Савт Дакоти, згинуло 10 людей, а покалічених нараховано до 100. Команда краєвої ґвардії та управа Американського Червоного Хреста вислали на місце катастрофи свої відділи для несення допомоги.

ЗЕМЛЕТРУС В ОКОЛИЦІ ЛОС АНДЖЕЛЕС.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — У неділю 18. червня сполудня дався чути сильний землетрус на передмістю Лонґ Біч та Інґлвуд. Землетрус тривав ледви кілька секунд, але всеодно наробив трохи шкоди. Це переважно мала шкода, яка повстала з потовчення шиб та побитого начиння, яке попадало з поличок. Деякі пішеходці, неприготовані на наглe колебання хідників, попадали на землю, одначе ніхто не зголосив покалічення.

ДАЛЬША ПОСИЛКА ВОЄННИХ МАТЕРІЯЛІВ ДО СОВЄТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Адміністратор Чужинної Допомоги Ліо Кравлі виявив, що впродовж перших чотирьох місяців біжучого року вислано до Совєтів яких 2,000,000 тон воєнних матеріялів на підставі Ленд-Лізу, а серед цього також і харчі для совєтської армії. У березні й квітню вислано 1,200 літаків і 400 нищителів тенків.

КАНАДА ОТВОРИТЬ СВОЇ ГРАНИЦІ ДЛЯ ПОВОЄННОЇ ІМІҐРАЦІЇ.

ТОРОНТО (Онтеріо). — Часописи подають вістки з Лондону, що премієр провінції Онтеріо Джордж Дру, у часі свого перебування в Лондоні заявив, що Канада приготовляється приняти у великій кількости повоєнних емігрантів з Европи та інших частей світу. Він теж повідомив, що майже половина вояків в королівськім експедиційнім корпусі, які прибули до Канади для військового вишколу, вже внесли аплікації за допущення на поселення в Канаді. Це в більшій части інжинири та механіки. Зате, на диво, не багато фармерів зголошується на поселення в такому рільничому краю, як Канада.

ВИЛКІ КРИТИКУЄ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — У своїй семій синдикованій статті Вендел Вилкі, провідний ум у Републиканській Партії, обговорює закордонну політику теперішної адміністрації і приходить до висновку, що вона йде в розріз з засадами. Уряд президента проголошує далеко йдучі заяви і гасла, а коли прийде хвилина ділання, то уряд нехтує свої заяви, а йде на компроміс з різними елементами, які до цієї політики не підходять. Це викликує недовіря заграницею до політики Америки і до заяв її урядовців, думає Вилкі.

Закінчення ювилейних свят в честь епископа Константина Богачевського

СТЕМФОРД (Конетикат). — Серед спеки 90 ступнів Фаренгайта переходило кінцеве свято з нагоди 60-ліття народин, 35-ліття священства і 20-ліття епископства Екселенції Константина Богачевського, епископа греко-католицьких українців у Злучених Державах. Ювилейні торжества розпочалися ще в неділю 11. червня прибуттям делеґацій молодечих церковних організацій з різних парафій до стемфордської Вищої Української Католицької Школи й Колеґії, вони зазначилися манифестацією дієцезального духовенства в четвер 16. червня в цімже осередку, а покінчилися манифестацією в неділю 18. червня при участи делеґатів парафій та церковних і світських організацій. З цієї нагоди відбулася понтифікальна Служба Божа, відправлена самим Ювилятом у приявности епископа помічника Преосв. Амвроза Сенишина і участю як пристоящих оо: Венямина Бараника, протоіґумена оо. Василіян і Стефана Бахталовського, протоіґумена оо. Редемптористів, обох з Канади; дальше іґумена монастиря оо. Василіян з Шікаґа, Сильвестра Журавецького, і монастиря з Ню Йорку, Максима Маркова. Дяконував о. Володимир Андрушків, церемонії доглядали о. Омелян Ананевич і о. д-р Стефан Тиханський. Була численна асиста вихованків обох шкіл. Проповідь виголосив Преосв. Кир Амвроз. Покликуючися на вислови Ювилята та на його діяльність, ствердив, що ювилей Кир Константина не є самим особистим ювилеєм, але теж і ювилеєм цих одиниць, організацій і товариств, які співпрацювали з Ювилятом. Перечисливши осяги Ювилята на полі церковнім, заявив проповідник, що це „наша горість, наша Україна в Америці і наша будучність". Вчасі Служби Божої співав хор питомців під управою о. Антона Борси.

Після спільної фотоґрафії відбувся обід для делеґатів і гостей, в якому взяло участь коло 600 осіб. До промов покликав Преос. Кир Амвроз усіх пристоящих отців і о. Тиханського, а з інших о. А. Борсу, як духовного управителя Провидіння. Ствердив, теж, що на дієцезальний дім зложено досі $24,000. Потім представлялися делеґації з різних парафій і товариств з різних стейтів.

У концерті в год. 5. в авдиторії взяли участь хор питомців і молодеча оркестра під управою о. Борси, а з солістів скрипак Роман Придаткевич і тенор Михайло Голинський, котрим акомпаніювала пані Ольга Дмитрів.

Як хор, так і солісти виповнили програму релігійними і світськими композиціями; солістів викликувано оплесками до наддатків.

У вільних хвилях між поодинокими точками свята приявні відвідували музей та будинки установ і складали жертви.

Фінський премієр кличе фінців битися до кінця

ЛОНДОН. — Едвін Лінкоміес, премієр Фінляндії, візвав у своїй радіовій промові фінців воювати проти Росії до кінця. Мовляв, мала держава не має супроти нападу збоку більшої іншого виходу, як опиратися, поки це можливе.

Не дивлячися на цей заклик, у Стокгольмі й Лондоні кружляють вісти про аблизжаючуся здачу Фінляндії. Висилка фінського представника з Вашингтону відбирає Фінляндії можливість вжити американської інтервенції в свою користь.

ДВА УРЯДИ В ІТАЛІЇ

РИМ. — Італійська політична ситуація сильно замотана, бо коаліційний уряд Бономія, котрий складається з представників усіх протифашистівських партій, не має признання аліянтських урядів, а уряд маршала Бадолія, котрий визнають Аліянти, не має признання італійського народу.

КОРОЛЬ ДОБИВСЯ УГОДИ З ТІТОМ

ЛОНДОН. — Д-р Іван Субасіч, котрому король Петро віддав завдання створення нового югославського кабінету в порозумінню з маршалом Тітом, провідником югославських партизанів, заявив, що він уже дійшов до якоїсь згоди з Тітом.

ДЖАНСОНОВИ ДОЗВОЛЕНО ВІДВІДАТИ КАРЕЛЬСЬКИЙ ФРОНТ

МОСКВА. — Ерик Джанстон, президент Торговельної Палати Злучених Держав, відвідав з групою аліянтських кореспондентів боєві лінії в Карелії. Він оглядав фінські фортифікації, добуті з червоною армією. Офіцири, що обводили його, пояснили, що ті фортифікації сильніші від старої лінії Манергайма та німецької лінії Зіґфріда. Їх розбито завдяки тому, що росіяни концентрували на них через 7 днів огонь 200 пушок на кожний кільометер.

Джанстон видав по огляненню Ленінграду заяву, в котрій підносить значіння російської жінки для перемог червоної армії.

ҐЕНЕРАЛ ДЕ ҐОЛ КРИВДУЄТЬСЯ НА АЛІЯНТСЬКУ ПОЛІТИКУ

АЛЖІР. — У салі, удекорованій французькими й аліянтськими прапорами, відсвятковано врочисто в приявности послів французького парляменту та командантів різних родів зброї, річницю проголошення генералом де Ґолем опору німецькій окупації Франції, що мало місце 18. червня 1940 року. У своїй промові ґенерал Де Ґол висказував жаль, що „приятелі в світі не все дають Франції повну й безпосередню допомогу".

ДИВНІ НАЦИСТИ. — Між німецькими бранцями, пійманими аліянтськими військами підчас інвазії Франції, було багато людей монгольської раси. Аліянти переконані, що це японці, вислані на допомогу нацистам, головно в цілях пропаганди. Японські урядники говорили нераз, що вони будуть стояти з нацистами плече об плече, але не казали, як саме.

ШЕРБУРҐ ВІДРІЗАНИЙ

НАЙВИЩА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Американські війська вдарили впоперек Нормандії й пробилися завзятими боями аж до західного побережжя й цим маневром відрізали ворожі війська на кінці півострова від решти ворожих військ. Ця перемога не лише засудила на здачу, або винищення, яких 25,000 німців, що находяться на цьому відтинку Нормандії, але й дає добрі вигляди для Аліянтів для скорого добуття великого французького порту Шербурґа, котрого посідання було би незвичайною допомогою для правильного довозу військ і припасів на інвазійний фронт.

Маневру доконали американські війська, які вдерлися наперед до міст Сан Совер-ле-Віконт і Монтебурґа, а потім з них наперли на захід на Сан Льо-Дірвіль та дійшли до моря коло Барнвіль-сір-Мер.

Бачучи, на що заноситься, німецькі війська пробували завзятих атаків, аби вирватися з пастки, але американці відбили ці атаки таким сконцентрованим огнем, що німці зовсім потратили голови й бігали колом, шукаючи виходу з безвихідної позиції.

У боях в Нормандії взято в полон вже понад 15,000 німецьких вояків.

НІМЦІ НАРЕШТІ ВЖИВАЮТЬ „ТАЙНУ ЗБРОЮ": БОМБУ, ЩО ЛІТАЄ ЯК БЕЗПІЛЬОТНИЙ ЛІТАК.

ЛОНДОН. — У пятницю німці почали острілювати південну Англію давно вже ними розголошеною „секретною зброєю". Є це великі бомби, яких викидається катапультами десь на побережжю Франції, а які летять до Англії як безпільотні літаки. Виглядом така бомба зовсім нагадує літак. У леті вона волочить за собою з хвоста хмару диму, котрий у ночі світить ясним жовто-червоним світлом, та видає звук круглої пили, що ріже дерево. Як дим перестане виходити, або ніччю світло погасне, це знак, що гази, котрі женуть бомбу повітрям, перестали вибухати; тоді бомба-літак звертається поволи носом вниз, де, зіткнувшися з якимнебудь предметом вибухає зо страшною силою.

Яку саме силу знищення представляє цей вибух, важко докладно знати, бо бретійська цензура обмежує проголошування інформацій про наслідки цієї зброї, аби не повчати ворога, як її поправляти. Догадуватися можна, що знищення такі бомби роблять поважне, але певно не більше, ніж бомби скидувані з повітря, коли постійне бомбардування цими бомбами через цілу добу не спричинилося закриття фабрик ні міського руху в діткнених містах.

Як можна було догадуватися, німецька пропаганда дає пересадні звідомлення з наслідків нової зброї, аби в цей спосіб підбехтати охлялу воєнну мораль у Німеччині.

АЛІЯНТСЬКА ПОГОННЯ ЗА ЗДЕЗОРҐАНІЗОВАНИМИ НІМЦЯМИ В ІТАЛІЇ.

РИМ. — Аліянтські війська, що женуться за відступаючими здезорґанізованими німецькими військами в Італії, роблять на добу по 25 миль. Німці не ставлять зорганізованого ні правильного опору, а покидають воєнний риштунок і здаються громадно. Аліянтські війська наближаються до лінії міст Пізи, Фльоренції й Ріміні, де, кажуть, ворог заздалегідь приготував оборонні лінії. Бритійські війська ввійшли до міста Перуджії.

АЛІЯНТИ ЗАНЯЛИ ОСТРОВ ЕЛЬБУ.

Французькі відділи аліянтських військ в Італії заняли остров Ельбу, що лежить 5 миль від італійського побережжя, напроти міста Піомбіна, і є звісний в історії з того, що на ньому осаджено було колись як вязника французького цісаря Наполєона.

Підчас інвазії острова французькими військами аліянтські кораблі зробили для закриття цієї операції „лондонську мраку".

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПРОЛОМАЛИ НОВУ ЛІНІЮ МАНЕРГАЙМА.

ЛОНДОН. — Повзові й піхотинські відділи червоної армії, піддержані сконцентрованим огнем артилерії, прорвали нову лінію Манергайма та, занявши твердиню Коївісто, найшлися на віддалі 17 миль від важної твердині Виборгу. Московське радіо каже, що Каївісто взято приступом. Це місто взяли були російські війська вже раз у першій фінській війні 21. лютого 1940. року.

НІМЦІ НЕ ВИДЕРЖУЮТЬ НАПОРУ ЮГОСЛАВСЬКИХ ПАРТИЗАНІВ.

АЛЖІР. — Стоян Прібічевич, кореспондент „Тайм енд Лайфу", котрий дістався був до німецьких військ, що воюють у Сербії проти югославських партизанів Тіта, а потім перебрався назад на аліянтський бік, оповідає, що німці, які прийшли воювати партизанів, ранком чванькувалися своєю непереможністю й називали партизанів півнагими циганами, а в полудне висказували подив з цільности партизанського огню, а вечером покидали зброю, за котрої вищість вони покладалися, і втікали в поляці.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Союз світового забезпечення

Президент Рузвелт подав пресі коротку, але змістовну заяву про пляни американського уряду щодо організації держав для вдержання мира й забезпечення перед війною як також для розвою „інтернаціональної" (властиво міждержавної) співпраці. Очевидно для переведення пляну стоять ще покищо дві перешкоди: перше, наші вороги ще не переможені, друге, на американський плян ще не має згоди інших держав. Не дивлячися на те, цей плян заслугує на ближчу увагу хочби вже через те, що він походить від уряду одної з найбільших держав, та ще до того держави, яка має великий моральний вплив у світі.

Американський уряд виходить зо заложення, що удержання мира й забезпечення проти війни мусить бути спільним завданням всіх люблячих мир держав. З тою думкою американський уряд старався виробити пляни для інтернаціональної організації, обіймаючої всі такі держави. Така організація мала би бути вповні репрезентативним тілом для облекшення інтернаціональної співпраці, а це мала би вона робити через такі агенції, які вона признала би конечними для розгляду й розвязки проблем світових взаємин.

Ця міждержавна організація мала би мати раду, яку вибиралобся кожного року, а котра складалабся з представників чотирьох великих держав, а кромі цього з представників кількох менших держав. Під великими державами очевидно розуміється: Америку, Британію, Китай і Росію. Рада мала би займатися мирним лагодженням міждержавних спорів, загроз миру й нарушенням спокою. Кромі ради міждержавна організація мала би мати ще міждержавний суд, який мав би вирішувати спори, які можна вирішувати судом.

Сказавши, яка має бути міждержавна організація, президент подав теж, якою вона не має бути. Отже вона не має бути ніякою „наддержавою", себто потугою з власною поліційною силою та з владою заставляти держави до послуху. Організація буде пробувати досягати своїх цілей простою дорогою угод між державами й дебатуванням над спірними справами.

Назагал, плян не виходить суттєво поза плян Ліги Націй, котра повстала при кінці першої світової війни, тягнула своє сухотниче життя майже через чверть століття й загинула непочесно з вибухом другої світової війни. Нова міждержавна організація різнилася би від Ліги Націй властиво тим, що до неї не тільки належали би, але й грали би в ній важну ролю Америка й Росія, з котрих перша не належала до Ліги ніколи, а друга тільки на короткий час перед її смертю. Певна річ, що доля покійної Ліги була би інакша, якби Америка була належала до неї, але чи вона вже тоді була би вже справною організацією, про це відай нема великої певности. Недостачі Ліги Націй були не тільки в тому, що вона не мала між членами найбільше природного й найбільше впливового учасника, але й в тому, що вона не придумала справжного способу для розвязки спірних питань між державами, ні спірних питань, виринаючих у поодиноких, хочби й слабих державах.

Казати правду про словян

Хто з американців є словянського походження, той міг би радіти, а то й гордитись тим, що губернатори різних стейтів проголошують Американсько-Словянські Дні, як це було минулої неділі в нюйорськім стейті. І якщоб такі дні були використовувані тільки для такої цілі як та, щоб допомогти нашому краєви у воєнних змаганнях, то вже те одно малоб велику вартість, беручи справу з чисто американського боку.

Та ті „Дні" є наділі для чогось іншого. Вони ніби мають причинитись до зближення словянських народів, тут, на американському ґрунті, а в дальшу чергу, і там, в Европі. Та так, як це тепер буває, усім тим „словянським рухом" керують комуністи. А саме вони вносять тепер у словянську проблему найбільшу баламуту, бо говорять тільки про словянські терпіння збоку німців, а нічого не говорять — зогляду на Росію — про ті столітні терпіння, що їх доводилось зносити одним словянам від других. А цього годі збувати мовчанкою. А ще гірше тою неправдою, яку представляється на тих словянських зїздах чи Днях, що відбувають в Америці. Бо на них представляється Росію як якусь ідеальну, словянську державу, що визволяла і визволяє словян зпід гнету не-словян, збуваючи мовчанкою її гнет словян.

Український нарід є типічним словянським народом, що за весь час свого істнування мусів багато витерпіти саме — збоку словян і через словян. Що більше: навіть тепер, коли надходить момент, що вся українська земля визволиться з німецького ярма, то хто є перешкодою в цілковитім визволенню українського народу, як не словяни? Чи не вони зазіхають далі на українські землі? Чи не вони раді далі розшарпувати українську територію? Чи не словяни готові тепер один з одним знов запивати згоду коштом словянського брата — українського народу?

Чому піднєсимо те все? Не для боротьби між американцями словянського походження! І не для ширення заколоту в Америці! А на те, що коли хто хоче влаштовувати на американській землі „словянські зїзди" чи „словянські дні", так хай робить це принаймні в тій цілі, щоб сказати словянам правду ради їх власного добра. А та правда така, що коли вони хочуть стати справжніми братами, то мусять перестати один одного гнобити, один одному видирати землю, а то навіть і національну душу. А як хтось замикає на ці речі очі, значить, що хоче фальшувати дійсність. І то хіба на те, щоб у змінених відносинах було продовжуване давне гноблення. Бо якаж інша може бути для цього причина? І чому саме горлають за „словянськими зїздами" найбільше ті, що бажалиб загнати всіх словян під російське панування, коли вся історія доказує, що Росія найбільше гнобила тих словян, що мали нещастя бути під її рукою?

Микола Чубатий.

Ще до справи допомоги українським жертвам війни

Тотальна війна з новочасною технікою та з системою осмаленої землі, започаткованою большевиками і продовжуваною націстами принесли повну руїну всім тим українським землям, через які перекотився воєнний гураган. Хати та господарства знищені, люди здесятковані воєнними подіями живуть у землянках нищені хоробами; молоде покоління карловатіє. Окупації України зазначилися цілковитим винищуванням українського населення. А як це звичайно буває, що у високі дерева бють найлекше громи, то так само є й тут. Жертвою нищення впали передовсім найвартісніші одиниці українського народу, себто український актив. Це ті сотки провідних одиниць зпоміж умових робітників, як і фізичних, та зпоміж селянства, що вели провід у цілому громадському життю.

Решта синів вільної України вигибає в дома або на чужині і потребує помочи. Ту поміч можуть дати тільки американські українці. Тому не диво, що сумління їх заворушилося; кожен рад зі серця спішити братам по крові з помічю. Це чутке сумління американських українців використовують політичні спекулянти та не стараються помогти українським людям, але помагати чужинцям закріпити панування над Україною, а серед українських людей на еміґрації і на рідних землях витворити переконання, що ці, що окупували Україну несуть жертвам війни поміч. Тому через свої руки бажалиб вони перепустити цю жертву, що її охотні дати американські українці братам в Европі та в Азії.

А наділі поміч українським жертвам війни не може піти й не піде через ніяких політичних промисловців, вона мусить бути ведена людьми доброї волі, що зорганізовані в окремий Допомоговий Комітет, зложений з горожан без огляду на політичну орієнтацію, та які неслиб поміч всім українським жертвам війни; без огляду на політичні погляди тих жертв. А це означає, що поміч українським жертвам війни мусить бути поставлена на сто відсотків у площині харитативній, як це зрештою буває у цілому світі.

Де є нині українські жертви війни?

Українські жертви війни є нині в першу чергу в краю, та є і поза рідними землями. Українська маса, що не зазначилася ніякою провідною ролею в українському громадському житті лишилася в краю, провідні одиниці, себто український актив, є нині в дуже великій скількости поза рідними землями. Одну частину вивезли большевики до азійської Росії, друга по неволі або по волі, ратуючи своє життя втікає з рідних земель на захід. Ось тих останніх політичних еміґрантів українсько-американські прислужники комуністично-московського режиму в Україні звикли прозивати „націстами", якою то назвою вони прозивають всіх українських самостійників.

Та так є, що як з першого наступу червоної армії так і тепер втікають перед певною смертю або депортацією враз з своїми провідниками і національно думаючі українські самостійники і соціялісти, вороги націзму і фашизму. Усіх їх обєднує головно політичний світогляд — українське самостійництво, якому червона Росія виповіла боротьбу на життя та на смерть. Тому їм немає що робити на рідних землях і вони ратуючи своє життя, виїздять на захід. Отже усім тим трьом ґрупам українських жертв війни американські українці повинні йти з помічю. Але якщо дійсно є які одиниці українського роду, національні випадки, що співпрацюють з націстами, а такі є серед усіх народів поневоленої Европи, то певно їм ніхто з того боку океану помагати не буде; це ясне.

Якими шляхами може йти поміч українським жертвам війни?

Виходимо зі засади, що поміч жертвам війни це справа харитативна, а не політична, тому теж в засаді можнаб послугуватися всіми дорогами, якими ця поміч моглаб дійти до рук українських жертв війни. Це останнє найважніше, бо йде щоб поміч дійшла дійсно до рук українських людей, що є в нужді.

Так як нині справи представляються, то є кілька установ, що ними моглаб йти американська поміч українським братам за морем. Перша установа, і, очевидно для американських українців найсимпатичніша це **Американський Червоний Хрест.** Недавно оголошений комунікат Американського Червоного Хреста вияснив, як він працює на терені Советів. В Советах є тільки кількох представників тої установи, які кермують головними каналами американських жертв. По більших містах є агенції Міжнародного Червоного Хреста, які працюють при помочи льокальних горожанських комітетів, зложених з добровольців. Нещастя, що Совети це тоталітарна держава, де всі горожанські комітети є під контролею ока та уха держави, себто комуністичної партії. А саме ці комітети горожан мають рішальний вплив кому дати допомогу. Знаючи, що Совети для політичної боротьби потрафили створити навіть штучний голод в Україні, то щож лекше як не давати помочі тим „неблаґонадьожним" нині українцям. Прецінь таким чином самі скорше вигинуть! При демократичній владі легка булаб на це рада; скарга до представників Міжнародного Червоного Хреста, зглядно Американського Червоного Хреста. В советській дійсности про це й думати не можна.

Великий розголос зробила та друга установа в Америці, навіть заофірувала українським організаціям своє посередництво в доручуванню помочи тим жертвам війни, що лишилися на українських землях; нею є **Рошен Вор Ріліф.**

Дехто із наших людей поставився відразу неґативно до цеї установи, мовляв, що Рошен Вор Ріліф це установа російська та майже комуністична. Тому хочемо сказати дещо про отсей Рошен Вор Ріліф. Це є установа американська. В її проводі стоять правда здебільша американські советофіли, але теж є там відомі американські гуманітаристи, як от бувший нюйорський ґубернатор, Алфред Смит, католик, та епископальний епископ Манінґ, теж не надто советофільських симпатій. Поза їх плечима наділі працюють там росіяни, білі та червоні, як і відомі комуністи, от хочби шеф словянської дивізії, що ним є Балакович, чолова особа югословянського прокомуністичного комітету.

Рошен Вор Ріліф це одинока приватна установа, що дістала від советського уряду право розділювати американські дари на терені Советів. Річ природна, що американські провідники Рошен Вор Ріліфу не сидять там на місці, а як навіть є там хтось, то напевно хтось з американських комуністів, що працює на місці, себто розділює американські дари при помочі советського державного апарату, або добровольців з комуністичної партії. Кому вони будуть розділювати дари, це річ їх погляду та доброї волі. Очевидно, що на першому місці між тими, що щось дістануть, будуть всі місцеві підпори червоного панування над українськими землями. Таких все найшлося кілька в кожному селі та по кількадесять по містах ще й за Польщі; вони певно є й тепер.

Зі вселюдського становища здебільша це люди морально найменше вартісні, з українського становища це ренеґати та прислужники наїзника. При загальнім розділі вони напевно будуть на першому місці. Заждалення тут ще менше поможуть ніж при праці Червоного Міжнародного Хреста, бо Рошен Вор Ріліф це установа приватна.

Чи моглиб американські українці послугуватися посередництвом Рошен Вор Ріліф? По моїй думці засадничо нема ніякої перешкоди. Це установа американська і не нам слідкувати за переконаннями поодиноких членів. Одначе з услуг Рошен Вор Ріліф американські українці моглиб користати тільки в двох можливостях. Перше колиб Рошен Вор Ріліф погодився принимати пакунки на поодинокі тут в Америці подавані адреси. Тоді кожен американський українець міг би післати поміч хоч своїй родині та кревним чи приятелям. Другий випадок був би тоді, колиб Рошен Вор Ріліф подбав, щоб на Західній Україні був створений громадський комітет під проводом людей, що не насувалиб сумніву про свою безсторонність, от, наприклад, під проводом, як досі все бувало, митрополита Шептицького. Тоді й американські українці булиб певні, що поміч дістануть найбільше потребуючі.

Коли йде про Західну Україну, то тут американська поміч ще майже неактуальна. Воєнний фронт біжить попри Тернопіль, отже вузька полоса до Збруча це стисло оперативний терен, на який звичайно не дістаються ніде приватні установи.

Міжнародна установа ЮНРА, що її очолює американець Герберт Лімен, ще на советських теренах не розпочала своєї праці. На захід від воєнного фронту німецько-большевицького з успіхом працює вже ватиканська агенція помочи жертвам війни. Ця агенція має свою філію і в Америці та в краях навіть під ворожою окупацією. Через ватиканську агенцію можнаб нести поміч тим українським жертвам війни, що покинуть рідний край та виемігрують на захід. По заломанню Гітлера та по окупації західної та середущої Европи аліянтськими військами зачне свою працю агенція Лімена і тоді ця поміч тим українським жертвам війни буде могла йти ще найлекшою дорогою.

Потреба Українського Допомогового Комітету.

Зі сказаного видно, що поміч українським братам за морем потрібна й то якнайскорше. Всеж таки не є вона такою простою справою, як її представляють українські комуністи та комунофіли в Америці. Не проста вона особливо тоді, коли хочемо мати певність, що ця поміч дійсно дійде до українських рук. Таку справу може вести тільки окремий Український Допомоговий Комітет, зложений з людей незаанґажованих політично й то як самостійна харитативна установа американських українців. Така установа, маємо надію, внедовзі повстане і вона мусить основно прослідити всі можливости помочи та вести цю поміч в імени всіх американських українців.

Жертви посилані нині через Рошен Вор Ріліф безпечно доходять до Советів. Ми не сумніваємося, що вони навіть дістаються в руки потребуючих. Одначе нема ніякої запоруки, що вони дістаються в руки українців безогляду на їх політичні симпатії. Це, що тепер роблять американські комуністи українського роду, є поміч жертвам війни в Росії, але не поміч українським жертвам війни, а саме та поміч є горячим бажанням американських українців. Так справа дійсно є, й так треба її представляти українським людям в Америці.

ОЛЕКСА РЕМЕЗ

ЧАЙКА

(Оповідання)

4)

Я не відповідав йому нічого на такий ласкавий епітет, бо почував на собі цілу вину за це, що сталося. Я лишень мацав рукою ґулю, що вискочила мені на чолі, і дивувався тій швидкости, з якою вона побільшалася і насувалася мені вже майже на око.

— Худобино! — засичав Дрозд знов, — ти знищив все! ти знищив все!! — і, кинувши на мене убийчий погляд, пошкатульгав до ліжка і почав роздягатися. Лежачи в ліжках, ми мовчали. Дрозд від часу до часу сичав щось невиразне, а я мовчки тримався рукою за ґулю, думаючи в той спосіб спинити її зріст. За чверть години Дрозд устав з ліжка, приставив по тихенько стіл і поліз знов до щілини.

— Що? — запитав я його, коли він, злізши зі стола, ушов до ліжка, та Дрозд не відповів нічого, лиш, лігши в ліжко, обернувся до мене згірдно спиною. То був поганий знак. Я не витерпів; встав по тихенько з ліжка, виліз на стіл і заглянув в щілину — в кімнаті було темно...

. . . .

За другий день, вернувшися з бюра і приставивши до дверей стіл, ми знайшли щілину міцно-преміцно затканою папером, який не подавався під напором олівця, — певно був примоцьований цвяшками.

— Скоте! Скоте, що ти наробив!! — кляв мене Дрозд вимахуючи грізно кулаками перед моїм носом, а я стояв перед ним сумний і мовчазливий, бо винен був...

Минув якийсь час.

Впротягу того часу ми довідалися, як зветься наша сусідка, хто вона є, чим занимається. Вона дійсно була дівчина, називалася Чайківська — ми зараз таки перехрестили її на Чайку — і занималася, так само як і ми, в приватнім бюрі. Йдучи до бюра, ми її лишали дома, але за те вона верталася з бюра пізніше від нас і ми, стоячи у вікні, здибали її прихід. Вона, здавалось, не звертала жадної уваги на наше істнування. Кілька разів ми здибалися з нею на брамі нашого подвіря і вклонилися їй, але вона не відповіла на наш уклін. Що ранку ми чули її метушню за дверима, вечером також, але пізнати її ближче нам не вдавалося, хоч ми того страшенно хотіли. Ми не були з тих практичних і відважних Дон-Жуанів, що можуть в кожній хвили навязати знайомість з женщиною; ми були ще досить наївні і чисті, і сама можливість невинного знайомства з нашою таємною сусідкою викликувала в нас якийсь святочний настрій і страх. Ми собі уявляли її страшенно розумною, соціялісткою, хто знає, може навіть анархісткою. Ми уявляли собі, що в неї мусить бути нареченний, хлопяга собі нівроку, конче адвокат, і ми заздрили нашу сусідку до того вимріяного адвоката і радо потрощили би йому кости. Часом ми починали розводити дебати над якоюсь, як нам здавалося, науковою темою, навмисне так голосно, щоб чула наша сусідка; іноді концертували, і тоді Дрозд напружував всю силу своїх легенів і видмухував з горла такі страшні звуки, що мешканці камениці вистромлювали з переляком голови з дверей і вікон своїх мешкань, не можучи собі уявити, що це таке. Помимо всіх наших зусиль звернути на себе увагу сусідки, це нам рішучо не вдавалось. Ми були в розпуці.

Зима минула; був кінець лютого і снігу майже не було, — ростав. В повітрі пахло весною, пахло тим здоровим, молодим настроєм, що все значить собою прихід весни. Ми вже другий тиждень не обідали, хотячи гідно зустріти весну: в нових капелюхах і в нових черевиках. Сусідка наша, яку ми вже стало іменували межи собою Чайкою, була для нас і досі таємною загадкою, над розгаданням якої ми даремне напружували всі наші хисти. Вона була для нас, як привид, що над вечір зявлявся перед нашим вікном і раптом зникав у дверях сусіднього мешкання. Ми стали страх сентиментальні. Дрозд цілими годинами виспівував: „Ой не ходи Грицю" або „Ох, не куси мене чарами"... Я почав писати вірші...

Було то не задовго до великодня. Ми лежали на ліжках і читали якийсь часопис; я — кінець, Дрозд — початок. Серед того читання Дрозд раптом зірвався з ліжка, шпурнув часопис долу і, сівши при столі, почав лагодитися до голення. Погострив бритву, розпустив мило, поставив перед собою шматок збитого зеркала і почав голитися. Я був здивований цим вибриком Дроздової фантазії, бо голилися ми звичайно раз на тиждень і то в суботу, а того дня була доперва середа. — „Щоби це мало значити?" — подумав я, цікаво поглядаючи на Дрозда. Нарешті не витримав і запитав:

— Адже сьогодня середа?

— Середа — відповів Дрозд, голосно кребучи себе тупою бритвою по підборідю.

— Навіщож голишся?

Дрозд якусь хвильку помовчав, бо саме голив спідню губу, аж затявшися добре бритвою, відповів рішучо і поважно.

— Іду з візитою до Чайки.

Почувши таку несподівану відповідь, я був певний, що Дрозд збожеволів і, підвівшися на ліжку, витріщив на нього очі.

— Та як?! — ледви міг промовити я, страшенно здивований і зацікавлений.

(Дальше буде).

ЯПОНЦІ СКРІПЛЯЮТЬ НАСТУП НА ЧАНҐШУ.

ЧУНКІНҐ. — Японська армія у провінції Юнані дістала поважні посилення й почала наступати з новою силою проти китайців на всему 100-милевому фронті. Китайські урядники зовсім відкрито признають, що якби ворогови вдалося добути залізниці з Пейпінґу до Ганкова й з Кантону до Ганкова, то конець війні проти Японії відсунувся би на цілі роки.

Gasoline Alley
By
Frank King

Леон Васілевскі — „білий крук” між поляками

Це відома справа, що є між поляками дуже мале число таких, що сяк так визнаються в українських проблемах, що знають українське життя і розуміють українського духа. До таких „білих круків”, що визнавались в українських справах належав Леон Васілевскі, польський письменник і громадський діяч, батько відомої Ванди Васілевскої, що то стала дружиною Олександра Корнійчука, недавно іменованого Москвою комісарем закордонних справ України під Советами.

Леон Васілевскі (1870-1936) належав ще до першої світової війни до польської соціял-демократичної партії, а в відродженій Польщі був першим міністром заграничних справ. Він належав до найкращих знавців словянського світу. Знав добре і українське життя, буваючи в частих зносинах з різними визначними українцями, а в тому і з Іваном Франком. З українцями постійно говорив по українськи.

Про цього визначного поляка згадаємо в теперішному часі хоч би тому, що серед хаосу, який витворився в польсько - советськім спорі за посідання українських пограничних земель, не чуємо ні одного тверезого визначного польського голосу у відношенню до цього питання. Так, начеб то поляки справді боялися закиду зради за те, колиб хтось з них станув на становищі справедливости. Згадаємо приклад Васілевского на те, щоб виказати, що за його справедливе становище в українській справі його не назвав ніхто зрадником, а коли розглянути його погляди, то вийде, що це був один з наймудріших польських патріотів, бо розумів, як забезпечити Польщу перед її помилками, які гнали її до руїни.

Для українців інтересні є погляди Леона Васілевского, які він висловив в своїй книжці, виданій по польськи у Варшаві в 1934 р. під наг.: „Справа українська, як міжнародне питання”. Тому, що в книжці є цінні виводи, важні на теперішній час наведемо хоч деякі уступи з цього твору. Починає Васілевскі свою працю буквальньо так:

„Коли хочемо вичерпати українське питання як міжнародню проблему, мусимо не лише призадуматися над перебігом фактів, які входять в її обсяг, але й устійнити теж засади, на підставі яких можнаб розглянути українське питання на тлі суспільнім та історичнім. Бо українське питання не є чимсь відірваним і відокремленим, але розвивається на підставі тих самих засад, на яких спираються й інші подібні питання”.

Державність підставою розвитку народу.

І каже Васілевскі про ті засади так: „Першим з таких прав є засада, що **нарід може розвиватися в цілій повноті всесторонно лише як держава.** Брак власної політичної організації в формі держави потягає за собою завмирання органів, які виконують державні завдання. Отже брак власної держави доводить до завмирання суспільних чинників, які творять націю. В першу чергу через брак держави щезають освічені і провідні верстви, які є розсадниками історичних та культурних традицій. Вони — ці освічені верстви — є теж представниками власної цивілізації і національної свідомости. Племя, рід, чи група племен або родів не може перетворитися в повнорозвинений нарід без власної державної організації. Коли такі племена не витворять власної держави, вони остають лише сирим матеріялом, з якого користають чужі державні народи у своїм власнім інтересі. **Нарід, який тратить свою державу, зчасом, постепенно переміняється на етнографічну масу. Ця маса триває часом цілі століття,** не затрачуючи свої признак етнографічних та мовних, але вона затрачує одиниці або й групи своїх людей на користь державного організму, в якого складі вона живе. Такий процес триває й розвивається доти, доки не зявляться чинники відроджуючі. Ті чинники для свого існування й розвитку мусять опертися на масу, і мусять її потягнути за собою. Отже в першу чергу вони розвивають народню мову, з тим розвивають народню культуру. Такі групи це звичайно учителі, духовенство, студенти. Вони витворюють народню літературу і відтворюють традицію. Коли вже готове внутрішнє народнє відродження, тоді треба ждати або шукати політичної нагоди, званої конюнктурою для добуття рівноправности з пануючою державною нацією, а перейшовши різні форми самоврядування, вони вертаються до змагань за власною державністю. — Оце є загальний процес всіх народів, і такий мусить бути процес українського народу”.

Політична конюнктура для української державности.

Пригадавши ці засади, Васілевскі переходить у своїй праці історію українського народу, виказує творчі сили цього народу і приходить до такого висновку:

„Цілій громаді народів вдалося прихильно використати політичну конюнктуру по світовій війні, головно по упадку царату в Росії. Серед народів, яким це не повелося, опинився український нарід... Але конюнктура є явищем змінчивим. Цього хіба не треба нагадувати поколінню, котре пережило роки 1904-1920 з їхніми перемінами в цілому світі. Не треба думати, що теперішня доба є вже остаточно стабілізована. Хто знає, чи не родяться десь на світі сили, яких тертя створять нову, зовсім відмінну конюнктуру... **Хто знає, може і 40-міліоновий український нарід вже в недалекій будуччині діждеться такої конюнктури, яку він зможе використати з успіхом для створення ліпшої, світлішої будучности, використавши досвіди минулої доби”.** (Підкреслення наше. — Ред.).

Згадуючи за те, не можна не завважити, як мало знають і розуміють Васілевского ті, що розвязують польсько-українські взаїмні відносини політичною спекуляцією, опертою на хвилевій конюнктурі й торгах з Москвою, а не добачуючи ще далі України, ні українського народу, з якими польський нарід сусідував, сусідує і буде сусідувати, та які одинокі можуть наладити добросусідські відносини з користю для України і Польщі, як двох вільних і незалежних держав.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Торонтонський українець. — Що за добро буде з того, як будемо кожний раз відповідати на ті різні „завваги” чи „науки”, які були в деяких канадійських газетах, чи, евентуально, ще будуть. Самі події виясняють, що завваги були неслушні в таких випадках, як щодо допомоги Україні. А коли іде про У. Н. Союз, то так є, що до У. Н. Союзу не „запрошують” нікого на урядників, ні з світських, ні з духовних. В У. Н. Союзі віддають почести тим, що в першу чергу до організації належать, а далі ставши її членами, в ній чесно й вірно працюють і видержують з нею добрі й прикрі хвилини, даючи ось тим приклад доброї служби тим ідеям, що є положені в основу цеї народньої установи. Майте на увазі, що між першими основниками цеї інституції були священики, що їх кацапи назвали „попиками-радикалами”, та що саме ті священики найсильніше наставали на те, щоб У. Н. Союз був наскрізь „народньою установою”. Хто знає історію української іміграції в Америці та історію У. Н. Союзу, той теж знає, що ті священики, що вірно, ревно й чесно служили Богови, були рівночасно й найбільшими прихильниками У. Н. Союзу і „Свободи”. Вони були в організації, а як такі бували делегатами на конвенціях, де їх вибирано часто головними урядниками. І, очевидно, немає найменшої причини, чому слідами тих ідейних священиків, з яких величезна більшість уже в могилі, не малиб іти ті, що прийшли по них на те готове, що вони будували своєю посвятою на церковному і народному полі. Ще додамо, що щоб розуміти теперішність, а ще й робити „завваги”, то треба спершу добре вивчити минуле, з самих його основ. Це є перша передумова для справедливих і розумних заключень, коли іде про критику сучасности.

І. Д., Ню Йорк, Н. Й. — Якби У. Щ. Вістям залежало на дійсній допомозі українському народови, то вони не лаялиб тих, що з щирого серця бажають тому народови допомогти. Ще самі допомагалиб, щоб так було, щоб допомога доходила до тих людей. Та для них найважніше те, щоб ніхто з українців не виявляв чимсь недовіря до комуністично-московського режиму в Україні! Це, як пишете, для них найважніше, бо Хрущев і Сталін це для них святі особи, а не представники чужинецької влади в Україні.

П. Т., Бофало, Н. Й. — Поклик прийшов запізно. Взагалі в таких справах краще подати оголошення, як писати окремі поклики, бож про справи допомоги Україні писали ми вже в статтях і ще будемо писати. А як буде у вас віче, то знов прийдеться Вам про те писати. Тому такі окремі поклики з громад не осягають цілі. Це все можна зробити на місці, через церкви і організації, а в газеті через оголошення, яке скорше піде ніж поклик, що не може бути нераз відразу поміщений, бо повинен ждати в газеті на свою чергу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

З діяльности У. З. Хреста Відділ 14.

Наш відділ У. З. Хреста в Дітройт не мало положив народної праці в часі спокою, висилаючи щедрі жертви на різні народні ціли як тут, так і для Старого Краю. Всі членки були дуже діяльні і ніколи жадна не відмовлялась від народної праці.

Одначе тепер, в воєнному часі, такої праці більш потрібно, чим коли, бо наш край у війні, а наші сини та браття крівавляться на всіх бойових фронтах за кращу долю цілого людства.

Тому наш відділ, щоби хоч трохи загріти серця нашим вознам та пригадати їм родинне тепло і нашу дорогу традицію, рішив вислати їм писанку і на цю ціль устроїв „забаву-Бінго”, з котрої ввесь дохід в сумі $20, і $11.41, які відділ доложив з каси, що зробило разом $94.66 — призначено на пакунки для наших хлопців.

Вислано 40 пакунків. Число не велике, однак, листи які відділ одержав від вояків, вказують на їхню радість, що про них хтось думає, піклується і не забуває їх.

Листи ці, говорять дуже багато... Вони є також немов би заохотою для поодиноких членкинь до дальшої праці, не тільки в цьому напрямку, бо ціль наша повинна бути більш загальна. Ми повинні купувати якнайбільше Воєнних Бондів, та жертвувати свою кров, і тим самим причинитись хоч частинно до перемоги над нашими ворогами.

На цьому місці складаємо щиру подяку громадянству, яке зрозуміло наш заклик і помогло нам, а також жертводавцям, котрі зложили грошеві датки, а то: пані М. Семеген $5, а А. Маланин $4, К. Маланяк $2, п. І. Мус $2, а по $1: К. Ващук, Я. Курилів, М. Малиняк, Д. Тетеречко, Т. Чорний, М. Ясінська і Н. Свідерський.

Анна Левкут, голова;
С. Федик, писарка.

ВИПРОДАЖ ЯЄЦЬ.

НЮАРК, (Ню Джерзі). — Директор окружного бюра Адміністрації Цін Джордж П. Валь подає до відома господинь, що внаслідок нагромадження воєнних харчів, не стає місця на належне переховування яєць. Їх призбиралося 25,000,000 ітому заходить потреба їх випродажу. Бюро відзивається до господинь, щоб користали знагоди, закуповували яйця по дешевій ціні і самі їх переховували в належний спосіб.

НЕВДАЧНА ЯПОНСЬКА ПРОТИОФЕНЗИВА НА САЙПАНІ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Японські війська пробували протиофензиви проти нової американської бази, створеної на острові Сайпані, але американці розбили цю спробу зо страшними втратами для ворога. Відбивши цю протиатаку, американці поширили значно свою базу.

ПРО „РОСІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ВІЙНУ”.

На таку тему пише виликобрський „Свет”, відповідаючи студентам Нюйорського Містового Каледжу, з яких 54% мало висказати думку, що за 25 років війна Злучених Держав з Росією стане неминучою. „Свет” дивується, як така думка могла зродитись в головах студентів, „занятих спортом і грою в мяча”. Каже, що це певно сталось під впливом професорів і деяких „батьків каледжа”. Часопис запевняє, що Росія не буде пробувати мішатись у внутрішні справи Америки і защіпляти тут свою комуністичну ідеольогію. Каже, що розрахунок згаданих студентів на війну Росії з Америкою вартує „нюх табаки”.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

слати на адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St., Annex, New York 8, N. Y.

УВАГА! ПІТСБУРҐ, ПА., І ОКОЛИЦЯ!

Старанням усіх відділів У. Н. Союзу з Пітсбурґу та околиці

відбудеться

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО

з нагоди 50- ліття У. Н. Союзу

в неділю, 25. червня (June 25, 1944)

в WEST VIEW PARK, PITTSBURGH, PA.

ПАРК БУДЕ ОТВОРЕНИЙ ВІД ГОД. 1. ПОП. ПОЧ. КОНЦЕРТУ В ГОД. 3:30 ПОП.

У концертовій програмі возьмуть участь два хори, а саме, хор з Карнеґі, Па., під управою В. Львівського та хор з Ембридж, Па., під управою І. Гося. Добре відома українська солістка, Марія Полиняк з Ню Йорку, відспіває кілька пісень. Їй буде акомпаніювати Люба Королишин. Також відспіває кілька пісень знана нам усім у Пітбурщині п-ні Марія Хадога. Їй буде акомпаніювати Леся Кучер, яка також виведе українські танки. Американським бесідником на святі буде сенатор JAMES J. DAVIS. Святочну промову виголосить головний секретар У. Н. Союзу Д. Галичин. Англійською мовою промовить до молоді редактор „Юкрейнієн Віклі” С. Шумеко. Також буде промовляти В. Шабатура.

По всіх цих громадах, з яких Союзовці беруть участь в ювилейному святі, будуть відправлені молебні в деяких церквах в неділю, 18. червня, а знов в інших у неділю, 25. червня.

Шановні члени й члениці У. Н. Союзу та всі українці Пітсбурщини! Дня 25. червня обходитимемо 50-ліття У. Н. Союзу. Хай же цей день буде для нас справжнім величавим святом, в якому ми всі возьмемо участь, та нашою участю пошануємо гідно цю велику працю, яку вів Союз упродовж 50 років для нашого загального добра.

Тикети на свято можна дістати від Ювилейного Комітету. Тикети, закуплені від Комітету перед святом, є по зниженій ціні. Також можна буде дістати тикети вже в парку від Комітету. Усі тикети, які були продані на щасливе одержання бондів, мають бути звернені найдалі до 22. червня. 118,20

Ювилейний Комітет 50-ліття У. Н. Союзу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущні робітники обовязані мати посвідку, що вони є до розпорядимости. При переношенню до менше сущних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтид Стейтс Емплоймент Сервіс". „Критичні" робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ПОТРІБНО ВОЄННИХ РОБІТНИКІВ

ДО ФАБРИКОВАННЯ СТАЛЕВИХ ПЛИТ
РОБІТНИКІВ — SHEET METAL LAYOUT
ЦІЛИЙ ЧАС, АБО КІЛЬКА ГОДИН
Вправлених, або невправлених
ДОБРА ПЛАТНЯ
Постійна праця — Досить овертайм
Знамениті робітничі умовини
Потрібно Посвідки Звільнення
Голоситься:
I. O. KOVEN BRO., Inc.
Paterson Plank Rd. & Franklin St.
JERSY CITY
або
DOVER BOILER & PLATE FABRICATORS
Dover, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ЗАРОБЛЯТЬ $35
з овертаймом
ЛЕГКА ФАБРИЧНА РОБОТА СТАЛО
HENRY NELKIN INC.
128 MOTT ST.—N. Y. C.
(БЛИЗЬКО CANAL ST.)
TEL. CANAL 6-7731

МУЖЧИН
НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Дістануть харч і уніформи
Цілий час або частину
ПОМИВАЧІ
ДИШВАШЕРЗ, ПАТВАШЕРЗ
ПОРТЕРИ на день і ніч
Мусять говорити по англійськи
Бонуси — платні вакації
Постійна позиція
Робітники в критичних заняттях мають принести звільнення

SCHRAFFT'S
ГОЛОСІТЬСЯ ЦІЛИЙ ДЕНЬ
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.
АБО ГОЛОСІТЬСЯ 5—8 ГОД. ВЕЧІР
1381 BROADWAY (Nr 38 St.) N. Y.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТА И ЖІНКИ
НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Цілий час або частину
ПЕКАРІ
РОБІТНИКИ В ЦЕНТРІ
В РОБОТІ ПРИ САЛАТАХ
ПРИ СЕНДВИЧАХ
ПРИ ПАРОВІМ СТОЛІ
ПОМИВАЧКИ
КУХАРКИ
ДЛЯ ПРИЛАДЖЕННЯ ДЕСЕРУ
ДЛЯ РОБОТИ В ПРАЛЬНІ
Мусять говорити по англійськи
Дістануть харч і уніформи
Бонус — Платні вакації
Постійна робота
Нагода для авансу
Робітниці в критичних заняттях мають принести звільнення

SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.
Або голосітись 5—8 вечером
1381 Broadway (Nr 38th St), N. Y.

ЖІНКИ
КІЛЬКА-ГОДИННА ПРАЦЯ

ДОМАШНЬОГО РОБІТНИКА
Window Cleaner — Housemen
Добра плата
Бачте Miss Hurst
Hotel Gramercy Park
Lexington Ave & 21st St., N. Y. C.

МУЖЧИН
Сущна воєнна індустрія
Добрі робітничі умовини
Ті, що тепер працюють у воєнній роботі хай не голосяться
JOS. T. RYERSON & SON, Inc.
203 West Side Ave., Jersey City
West Side Montgomery Bus passes the door

ПОРТЕРІВ
$33.73 тижнево
Години 6. вечір до 2. рано. Неділі вільні. Голоситься в 6. вечір до: Room 503, 350 Fifth Ave., N. Y. City.

Дівчат
пришивати стяжки на дії. шапочках
Цілоденна або кілька годин робота
в додатку овертайм. 50 ц. на годину
Henry Schanzer & Sons
11 E. 26th St., N. Y. C.

КРЕПКИХ МУЖЧИН
ДО ПЕРЕНОСУ ТОВАРІВ
GEORGE O. MASON CO.
140 4th AVE., N. Y. C.

ГОТЕЛЕВИХ РОБІТНИКІВ
Смажити, при ярині, сосах
тісточках
Кухарів і помічників
помічних кухарів при рибі і зупі
Помічників при зимних мясивах
Помічників при різанні курей
Мужчин до устриць і заг. робітників
ДОБРА ПЛАТНЯ
Добрі робітничі умовини
Голоситься до офісу Шефа
PLAZA HOTEL
59th St. & 5th Avenue, N. Y. C.

ФАБРИЧНИХ РОБІТНИКІВ
ВОЄННА ФАБРИКА В БРУКЛИНІ
ДОСВІД НЕПОТРІБНИЙ
40 годин тижнево
багато овертайм
платного за час і пів
CUPPLES CO.
386 3rd AVE., BROOKLYN
9th St. station, B.M.T.
4th Ave. Station Ind. Line

ЧОЛОВІКА ПРИ ЛЯДІ НІЧНО
Diner
$18 ЗА НІЧ
5 або 6 ночей
HARBOR VIEW DINER
9229 — 4th Ave., Bklyn, N. Y.

ХЛОПЦІВ
у робітничім віці молодих мужчин
легка фабрична робота
в початку $22 і вище
VIVIAN ALLIED
110 W. 27th St., N. Y. C.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ГОТЕЛЕВИХ РОБІТНИЦЬ
Жінок при ляді з зимн. мясивами
ДОБРА ПЛАТНЯ
приємні робітничі умовини
Голоситься в офісі Шефа
PLAZA HOTEL
59th St. & 5th Avenue, N. Y. C.

РОБІТНИЦІ В ЦЕНТРІ
РОБІТНИЦІ В КУХНІ
11 рано до 3 попол.
5 попол. до 9 вечер
5 днів
SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

КУХАРОК
Жінок зацікавлених в куховарстві
З домашнім або ресторановим досвідом
Добра платня—скора підвишка
Гарний вишкіл в добрій роботі
Треба знати читати
і писати по англійськи
SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

Оперейторок — і до науки.
$22 тижнево — аванс
Платні вакації — Mode Sportswear
14 Worster St., Canal 6-1236

ЖЕНЩИН
ЧИСТИТИ ОФІСИ
$22 тижнево; неділі вільні; год. від 6. веч. до 1. рано. Голоситься Кімната 503, 350 Fifth Ave., N. Y. City. at 6 P. M.

ЖІНОК—ДІВЧАТ
РОБИТИ В КАФЕТЕРІЇ
ДОСВІД НЕ ПОТРІБНИЙ.
B U. S. NAVAL BASE
E. 33rd ST., BAYONNE, N. J.
при
CANTEEN FOOD SERVICE
ЦІЛИЙ ДЕНЬ АБО КІЛЬКА ГОДИН
Сущні робітн. потр. посвідки звільн. Принесіть це оголошення із собою і метр. урожд., або горож. папери.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ОПЕРЕЙТОРОК
досвідчених на Singer Machine
шити дітячі оверголзи
Canvas Specialty Co.
54 W. 21st St., N. Y. C.

Оперейторок
досвідчених у шиттю
стало; добра платня
H. Weinstock Co., 101 W. 37, N. Y.

ЧЕМБЕРМЕЙДС
БЕТМЕЙДС — КЛІНЕРС
Добра платня
Бачте Miss Hurst
HOTEL GRAMERCY PARK
Lexington Ave & 21st St., N. Y. C.

ДІВЧАТ
до роботи
ручношитого білля
стала посада
і добра платня
EMMA A. MALOOF INC.
444 Madison Ave., N. Y. C.

МУЖЧИН ЛЮТУВАТИ
новости і біжутерії. Знаменита платня, стала праця, добра нагода для компетентної особи.
MODERN DESIGN
110 W. 40th St., 5th floor

Потрібно оперейторок
на Singer Sewing Machine
робота при частя; стала праця
і добра платня
Welshire Clothes Co.
102 W. 11th St., N. Y. C.

ОПЕРЕЙТОРОК
досвідчених і без досвіду
при жіночих петікоатах
добра платня на початок
із сталою працею
HECHBEL UNDERGARMENT CO.
39 E. 30th St., near Madison Ave.

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчених в шитю суконок
ДОБРА ПЛАТНЯ
370 W. 35 St. (Room 1807) N. Y. C.

ДІВЧАТ
до легкої фабричної роботи
ДОСВІД НЕПОТРІБНИЙ
Добра платня
GRAND NOVELOID MFG CO.
32 West 20 St. Wa 9-5716

Дівчат і Жінок
до фабрики в Бронкс
відділ пакування
добра платня
жителів Бронксу волімо
Plymouth Rock
Provision Co.
1560 Boone Ave.
bet. 172 & 173rd St.

ДІВЧАТ І ЖІНОК
ДОСВІД
НЕПОТРІБНИЙ
потрібно для
ЛЕГКОЇ
ПРАЦІ СКЛАДАННЯ
ПОВНА ПЛАТНЯ
В ЧАСІ ВИШКОЛУ
...гарантуємо найменше
15% бонусу від продукції
Додаткового 10% бонусу за роботу в 2-ій і 3-ій шифті
Голоситься Employment Dept.
WESTERN ELECTRIC CO.
Room 400, 4th floor
403 HUDSON ST., N. Y. C.
Від понед. до суботи 8:30 до 4:30
Сущним робітникам потрібна посвідка звільнення

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

МУЖЧИН—ЖІНОК
ЦІЛОДЕННА АБО
ЧАСОВА РОБОТА
4 ДО 7 ГОДИН ДЕННО
ДОБРА ПЛАТНЯ
СТАЛА ПРАЦЯ
ДО ЗВИЧАЙНОГО ЧИЩЕННЯ
В ОФІСОВИХ БУДИНКАХ І
ГОТЕЛЯХ В МЕНГЕТЕН
І БРУКЛИН.
ВЕЧОРАМИ АБО НОЧАМИ
Голоситься денно до
NATIONAL CLEANING CO.
9 W. 29th St., near 5th Ave.
New York City

ПОТРІБНО — чоловіка з жінкою —літом або на завжди, варити провадити дім, робити в городі; троє в родині. Ню Джерзі 30 миль від міста Ню Йорку, близько залізниці; дуже добрі умовини. Голос. 90 Forrest St., Jersey City, Delaware 3-6400

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

МЕКСИКАНСЬКІ РОБІТНИКИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

(ОНА). — Мексиканський міністер праці, д-р Ф. Трухільо, заявив представникови ОНА, що на основі угоди мексиканського уряду з американським, в Злучених Державах тепер находиться 115,000 мексиканських робітників. Вони працюють на ріллі, при направі залізничних шляхів, тощо. Ці робітники прибули до Америки, щоб помогти американському народови в боротьбі зо спільним ворогом. Коли нам сказали, що в Злучених Державах бракує робітників, заявив д-р Трухільо, то ми негайно взялися до діла і зорганізували вам поміч. Нині нема одного сектору, де не булоб мексиканських робітників при важкій воєнній праці. Особливо на півдні. Там мексиканські робітники працюють в кожній воєнній індустрії, а особливо на фармах, бо мексиканці є добрі хлібороби і працюють на ріллі з великим замилуванням. Вони люди не вибагливі, робучі, а в розмові зі мною казали, що Америка їм дуже подобається.

Д-р Трухільо сказав, що в 1942 році в Америці було всього 45,000 мексиканських робітників, але коли уряд почав забирати молодих американців до армії, то показалося, що в многих випадках — їх не було ким заступити і промислові підприємства не могли продукувати відповідної кількости воєнних матеріялів. Тоді власне уряд звернувся до Мексики за поміччю, а мексиканське правительство робило все, що було в його силі, щоб дістати Америці потрібного їй робітника. Памятайте, сказав міністер, що наш мексиканський нарід є так само проти всякого тоталітаризму, як і ви, тут у Злучених Державах. Ми віримо в щиру кооперацію Обєднаних Держав і робимо все можливе, щоби спільний ворог був скоро опитий, та щоби на світі запанували тривалий мир і свобода. Коли ми будемо спільно і щиро діяти, то будьте певні, що позбудемося міжнародних авантурників і заведемо на світі кращий лад, як був дотепер.

НІМЦІ РОЗСТРІЛЮЮТЬ ГОЛЯНДСЬКИХ ПАТРІОТІВ.

ЛОНДОН, (ОНА). — Наспівша до Лондону підземна голяндська преса доносить, що німецька влада почала масові розстріли голяндських патріотів. Газети пишуть, що німці бояться, що як буде загальна інвазія Европи, то голяндці можуть помагати англійським й американським військам воювати і вказувати, де саме находиться головна німецька сила. Тому стараються арештувати і розстрілювати кожного підозрілого чоловіка. Наприклад, коли молодий голяндець не належить до націстської партії, або не бере участи в їх парадах і мітінгах, то в нього часто являється німецька поліція і перешукує, чи нема де пального оружя, або підземних газет. Як такі найдуть, то зараз чоловіка судять і посилають на тяжку каторжну працю, або розстрілюють.

Підземна голяндська преса пише, що німці в останніх часах ходять перепуджені і бояться, що їх може нестати. Вони добре знають, що голяндський нарід ненавидить їх, і є певні того, що коли прийде час на пімсту, то ніодного з них не мине кара. Німецька поліція в Голяндії тепер ходить узброєна від ніг до голови, і вже не ходить одинцем, а по два або три разом. Давніше, то до німецького поліцая не можна було приступити, а тепер вони вже роблятьсь мягкими, облесними і навіть кажуть „гут морген", але рівночасно сповняють свій „обовязок" і розстрілюють голяндських патріотів.

КОМІТЕТ ВІДРОДЖЕННЯ АВСТРІЙСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ

РИМ (ОНА). — Бувші члени давного австрійського посольства в Римі заложили тут комітет відродження австрійської републики. Комітет очолює колишний голова австрійського товариства в Римі, д-р Карл Бамбас, який провадив тайну діяльність в користь відродження австрійської держави вже кілька місяців і придбав для цеї справи багато приятелів. Він був в тісному звязку з німецьким епископом в Римі, д-ром А. Гудалем, котрий є в роду австрієць, і старався робити все, що міг, аби по війні демократичні держави привернули до життя австрійську републику.

Д-р Бамбас каже, що австрійці ніколи не хотіли бути разом з німцями в одній нацистичній державі, та що вони, як нарід демократичний і свободолюбний, ненавидять тоталітарну форму державного правління. Він каже, що Гітлер силою прилучив Австрію до Райху, а австрійський нарід буде дуже щасливий, як по війні зможе відорватися від Німеччини і жити своїм давнім, демократичним життям.

Австрійський комітет в Римі складається в більшості з членів давного австрійського посольства, які по прилученню Австрії до Німеччини не вертали додому, але перебували тайно в своїх приятелів в Італії. Вони навіть вже отворили австрійське посольство в Римі, але воно ще не признане.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІСТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

ТАРЗАН, ч. 990. Смертельний вибух.

Як смертоносна граната летіла до них, Д'Арнот крикнув на осторогу.

Тарзан обернувся й піймав гранату на воздухах і...

...відкинув її назад, ні на хвилю запізно.

У ту хвилю магазини амуніції вилетів у повітря зо страшним гуком і звалив Тарзана й всіх інших на землю.